

Dyslexiebeleid

Montessori

COLLEGE TWENTE

Juli 2019

Inhoud

Inhoud.....	2
Inleiding	4
Faciliteiten	5
1. Extra tijd.....	5
2. Aangepaste normering spelling bij Nederlands en de Moderne Vreemde talen	5
3. Lay-out	5
4. Toetsen	5
5. Digitale toetsen.....	5
6. Toetsmomenten	5
7. Technische hulpmiddelen	5
8. Claroread (en andere voorleesprogramma's).....	6
9. Digitale boeken	6
10. (Jeugd)literatuur	6
11. Gebruik van technische hulpmiddelen bij het Centraal Schriftelijk Examen (CSE)	6
12. Aanpassing van lesprogramma Frans of Duits	6
13. Vrijstelling Frans of Duits (Mavo).....	6
Procedure aangepast programma	8
Mavo klas 1 en 2	8
Mavo klas 3 en 4	8
Havo/vwo klas 1, 2 en 3.....	9
Procedure vrijstelling.....	10
Algemeen.....	10
Onderbouw mavo (klas 1 en 2).....	10
Onderbouw havo/vwo (klas 1, 2 en 3).....	10
Bovenbouw mavo (klas 3 en 4).....	10
Bovenbouw havo (klas 4 en 5).....	10
Bovenbouw vwo (klas 4, 5 en 6)	11
Rol coach en coördinator.....	12

Inleiding

Ons dyslexiebeleid is er op gericht om leerlingen met dyslexie een eerlijke kans te geven om een diploma te halen dat past bij de individuele capaciteiten en interesses van die leerlingen.

Als officieel vastgesteld is dat bij een leerling dyslexie is geconstateerd, dan mag hij/zij gebruik maken van verschillende faciliteiten. Deze faciliteiten staan puntsgewijs in dit beleid beschreven. Daarnaast hebben leerlingen met een geldige dyslexieverklaring recht op begeleiding van een coach. Wat deze begeleiding inhoudt, vindt u ook in ons dyslexiebeleid.

De faciliteiten die worden beschreven in ons dyslexiebeleid gelden voor alle niet-examenkandidaten (m.u.v. punt 13). Voor examenkandidaten hanteren we de wettelijke voorschriften geldend voor het CSE.

Faciliteiten

1. Extra tijd

- De leerling heeft recht op meer tijd bij alle schriftelijke toetsen. Dit is 10 minuten per toets van één lesuur.
- Indien extra tijd niet mogelijk is, wordt de toets ingekort. De docent geeft bij aanvang van de toets aan welke vragen wel/niet gemaakt hoeven te worden.
- Bij SE-toetsen van één uur 10 minuten extra tijd en bij SE-toetsen van anderhalf uur 15 minuten extra tijd.

2. Aangepaste normering spelling bij Nederlands en de Moderne Vreemde talen

- Werkwoordspelling wordt normaal beoordeeld.
- Fonetisch gespelde woorden en letteromkeringen worden bij de moderne vreemde talen niet fout gerekend.
- Bij het toetsen van alleen de spellingsvaardigheid kan de leerling met dyslexie niet lager dan een 4 halen. Toetsen moeten wel gemaakt worden.
- De leerling moet op verzoek van de docent kunnen aantonen dat hij/zij bepaalde studievaardigheden heeft toegepast.

3. Lay-out

Lesmateriaal en toets materiaal moet duidelijk, overzichtelijk en in getypte vorm aangeboden worden. Het lettertype is Arial of Calibri 12.

4. Toetsen

De vakdocent / dyslexiecoach kan incidenteel de leerling adviseren een toets in een aangepaste vorm te maken. Voor structurele aanpassingen moet de standaard procedure gevolgd worden (zie punt 12). Vanwege organisatorische beperkingen is het niet mogelijk mondeling toetsen af te nemen.

5. Digitale toetsen

- Leerlingen moeten een laptop van school lenen bij het Servicepunt. Digitale toetsen mogen alleen op een laptop van school gemaakt worden.
- Een laptop dient tijdig te worden gereserveerd en dient voor de les te worden opgehaald.
- De aanschaf van hulpmiddelen, zoals laptops en Claread, valt onder verantwoordelijkheid van de ouders. Een leerling kan op school de Claread-licentie van school gebruiken.

6. Toetsmomenten

Voor de Moderne Vreemde Talen geldt dat er één toetsmoment per dag mag zijn. Dit betekent dat in overleg met de leerling de tweede toets op een andere dag gemaakt kan worden als het samenvalt met een proefwerk van een andere taal. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de KWT.

7. Technische hulpmiddelen

Leerlingen mogen – in overleg met de dyslexiecoach – gebruik maken van een laptop/ computer en tijdens de lessen mogen zij de spellingcontrole gebruiken. Natuurlijk kunnen zij ook de iPad gebruiken ter ondersteuning.

8. Claroread (en andere voorleesprogramma's)

- Als een leerling gebruik wenst te maken van een voorleesprogramma, dan kan hij/zij dit aangeven bij de dyslexiecoach. De coach kan de leerling wegwijs maken in de mogelijkheden.
- Wanneer een leerling buiten school, of op zijn Ipad gebruik wenst te maken van een voorleesprogramma, dient hij/zij deze zelf aan te schaffen. Het gebruik van de LexApp is gratis, de boeken kunnen hiervoor bij de dyslexiecoördinator aangeschaft worden. Ook kan een leerling gebruik maken van het voorleesprogramma op de iPad. Indien de leerling thuis liever Claroread gebruikt, moet dit zelf aangeschaft worden.
- Toetsen worden met Claroread gemaakt. Het is niet mogelijk om met andere voorleesprogramma's toetsen te maken. Een leerling moet geoefend hebben met Claroread om er een toets mee te mogen maken.
- Wanneer er gewerkt wordt met een Ipad, kan de leerling het voorleesprogramma gebruiken dat hierop is geïnstalleerd. Toetsen dient hij/zij dan wel met Claroread te maken, op een laptop van school.

9. Digitale boeken

- Voordat er digitale boeken worden besteld, dient er een (dyslexie) verklaring op school aanwezig te zijn.
- School bestelt enkel de door ouders aangevraagde tekstboeken.
- Ouders en leerlingen dienen er rekening mee te houden dat niet alle tekstboeken leverbaar zijn.
- Digitale tekstboeken worden door ons besteld bij Dedicon.
- Aan digitale tekstboeken zijn geen kosten verbonden.
- School levert geen digitale werkboeken.

10. (Jeugd)literatuur

De leerling mag tijdens het lezen als ondersteuning gebruik maken van een luisterboek. Een leerling krijgt geen vrijstelling voor het lezen van boeken.

11. Gebruik van technische hulpmiddelen bij het Centraal Schriftelijk Examen (CSE)

- Een leerling kan zijn CSE met behulp van Claroread maken, op voorwaarde dat hij/zij hier tenminste één heel schooljaar mee gewerkt heeft. Er moet tijdig door de leerling worden aangegeven dat hij/zij gebruik wenst te maken van technische hulpmiddelen.
- Uiterlijk in maart inventariseert de dyslexiecoach de behoefte / behoeftes voor het CSE.
- Een leerling met dyslexie mag tijdens examens gebruik maken van spellingscontrolesoftware.

12. Aanpassing van lesprogramma Frans of Duits

De school heeft een procedure ontwikkeld voor aanpassing van het lesprogramma van Frans of Duits. Niet elke leerling met dyslexie komt hiervoor in aanmerking. De procedure vindt u in het hoofdstuk 'procedure aangepast programma'.

13. Vrijstelling Frans of Duits (Mavo)

De school heeft een procedure ontwikkeld voor een vrijstelling van het lesprogramma van Frans of Duits. Niet elke leerling met dyslexie komt hiervoor in aanmerking. De procedure vindt u in het hoofdstuk 'procedure vrijstelling'.

Procedure aangepast programma

Mavo klas 1 en 2

Wettelijk is bepaald dat voor leerlingen van mavo 1 en 2 naast Engels en Nederlands alleen Duits of Frans verplicht is. Binnen deze regelgeving zijn er aanpassingen mogelijk voor leerlingen met dyslexie.

- Rekening houdend met de doorstroommogelijkheden van de leerling is het mogelijk om een aangepast programma te volgen voor Frans.
- Bij Frans wordt het programma, voor leerlingen die enorme last hebben bij de taal en bij wie het volgen van het gewone programma eigenlijk niet lukt, aangepast in overleg met de docent. De docent zal hier het initiatief nemen en de leerling zo begeleiden dat hij/zij toch succes en/of verlichting kan ervaren. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan vervolgens besloten worden een officieel aangepast programma aan te bieden.
- Alle leerlingen volgen gedurende het eerste jaar dat het vak (Frans of Duits) wordt aangeboden, het reguliere programma. Het volgen van een aangepast programma voor Frans of Duits is pas mogelijk vanaf het tweede jaar dat het vak wordt aangeboden. Frans vanaf leerjaar 2 en Duits vanaf leerjaar 3.
- Als een aangepast programma wordt verleend kan dit vak in de bovenbouw niet meer gekozen worden. Het beperkt dus de keuzemogelijkheden voor de leerling.
- De toekenning van een aangepast programma voor het vak Frans of Duits wordt bepaald door een commissie bestaande uit: de vakdocent, de dyslexiecoach en de mentor. Indien zij niet tot een beslissing kunnen komen, beslist de coördinator leerlingenzaken, de dyslexiecoördinator en de desbetreffende afdelingsleider.
- Een aangepast programma zal een individueel programma zijn, aangepast aan de mate van dyslexie bij de betreffende leerling.
- De beoordeling van een aangepast programma zal gericht zijn op de inzet van een leerling. Bij voldoende inzet een 6, bij twijfel een 5 en bij onvoldoende inzet een 4.
- Een leerling die een aangepast programma volgt, krijgt een alternatieve opdracht, zodat hij wel aan de studielasturen komt.

Mavo klas 3 en 4

- In mavo 3 is Frans niet verplicht: alle leerlingen maken een keuze tussen Frans of aardrijkskunde/geschiedenis.
- In mavo 3 is Duits een verplicht vak. Indien een leerling geen Frans kiest, is in 3 mavo een aangepast programma voor Duits mogelijk.
- Indien een leerling in mavo 3 ook Frans kiest, bestaat alleen voor Duits de mogelijkheid voor een aangepast programma.
- Een aangepast programma zal een individueel programma zijn, aangepast aan de mate van dyslexie bij de betreffende leerling.
- De beoordeling van een aangepast programma zal gericht zijn op de inzet van een leerling. Bij voldoende inzet een 6, bij twijfel een 5 en bij onvoldoende inzet een 4.

- Een leerling die een aangepast programma volgt, krijgt een alternatieve opdracht, zodat hij wel aan de studielasturen komt.

Havo/vwo klas 1, 2 en 3

- In de onderbouw havo en vwo zijn naast Engels en Nederlands, Frans en Duits verplicht.
- Rekening houdend met de doorstroommogelijkheden van de leerling is het mogelijk om een aangepast programma te volgen voor Frans of Duits.
- Bij Frans wordt het programma, voor leerlingen die enorme last hebben bij de taal en bij wie het volgen van het gewone programma eigenlijk niet lukt, aangepast in overleg met de docent. De docent zal hier het initiatief nemen en de leerling zo begeleiden dat hij/zij toch succes en/of verlichting kan ervaren. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan vervolgens besloten worden een officieel aangepast programma aan te bieden.
- Alle leerlingen volgen gedurende het eerste jaar dat het vak (Frans of Duits) wordt aangeboden, het reguliere programma.
- Het volgen van een aangepast programma voor Frans of Duits is pas mogelijk vanaf het tweede jaar dat het vak wordt aangeboden. Frans vanaf leerjaar 2 en Duits vanaf leerjaar 3.
- Alleen in hoge uitzondering kan aan leerlingen in een TTO klas een aangepast programma worden verleend.
- Als een aangepast programma wordt verleend kan dit vak in de bovenbouw niet meer gekozen worden. Het beperkt dus de keuzemogelijkheden voor de leerling.
- De toekenning van een aangepast programma voor het vak Frans of Duits wordt bepaald door een commissie bestaande uit: de vakdocent, de dyslexiecoach en de mentor. Indien zij niet tot een beslissing kunnen komen, beslist de coördinator leerlingenzaken, de dyslexiecoördinator en de desbetreffende afdelingsleider.
- Een aangepast programma zal een individueel programma zijn, aangepast aan de mate van dyslexie bij de betreffende leerling.
- De beoordeling van een aangepast programma zal gericht zijn op de inzet van een leerling. Bij voldoende inzet een 6, bij twijfel een 5 en bij onvoldoende inzet een 4.
- Een leerling die een aangepast programma volgt, krijgt een alternatieve opdracht, zodat hij wel aan de studielasturen komt.

Procedure vrijstelling

Algemeen

- De toekenning van een vrijstelling voor het vak Frans of Duits wordt bepaald door de examensecretaris conform de wetgeving.

Onderbouw mavo (klas 1 en 2)

- In klas 2 mavo/havo kan alleen vrijstelling voor Frans worden verleend als de leerling met dyslexie geen havo niveau meer volgt en dus doorstroomt naar 3 mavo.
- Aan een leerling kan pas vrijstelling voor Frans worden verleend nadat minimaal 2 periodes een aangepast programma is gevolgd.
- Als een vrijstelling wordt toegekend kan dit vak in de bovenbouw niet meer gekozen worden. Het beperkt dus de keuzemogelijkheden voor de leerling.

Indien een ontheffing voor Frans of Duits wordt verleend zal de leerling tijdens de lessen van het betreffende vak verplicht moeten werken aan een ander vak, bij voorkeur een taal.

Onderbouw havo/vwo (klas 1, 2 en 3)

In de onderbouw havo en vwo zijn naast Engels en Nederlands, Frans en Duits verplicht. Alleen in een aantal specifieke gevallen is er een mogelijkheid voor ontheffing:

- Leerlingen die buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs hebben gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in Frans of Duits hebben gekregen kunnen ontheffing krijgen voor Frans, Duits of beide talen;
- Leerlingen die voor de eerste maal op onze school op havo of vwo niveau worden toegelaten en geplaatst worden in een hoger leerjaar dan het eerste en leerlingen die op hun vorige school geen Frans of Duits hebben gehad.

Indien een ontheffing voor Frans of Duits wordt verleend zal de leerling tijdens de lessen van het betreffende vak verplicht moeten werken aan een ander vak, bij voorkeur een taal.

Bovenbouw mavo (klas 3 en 4)

- In mavo 3 is Frans niet verplicht: alle leerlingen maken een keuze tussen Frans of aardrijkskunde/geschiedenis.
- In 3 mavo is alleen een ontheffing voor Duits mogelijk.
- Aan een leerling kan pas ontheffing voor Duits worden verleend nadat minimaal een half jaar lang een aangepast programma is gevolgd.
- In 4 mavo is er in de verschillende sectoren veel keuzevrijheid. Zowel Frans als Duits zijn dan ook geen verplichte vakken.

Indien een ontheffing voor Frans of Duits wordt verleend zal de leerling tijdens de lessen van het betreffende vak verplicht moeten werken aan een ander vak, bij voorkeur een taal.

Bovenbouw havo (klas 4 en 5)

- In de bovenbouw kan elk profiel gekozen worden. In het gemeenschappelijk deel van elk profiel in de bovenbouw havo zijn in ieder geval Nederlands en Engels verplichte vakken.

- Alleen in het profiel Cultuur & Maatschappij is Frans of Duits verplicht. Door een ander profiel te kiezen dan Cultuur & Maatschappij kan een tweede moderne vreemde taal vermeden worden.

Bovenbouw vwo (klas 4, 5 en 6)

- In het gemeenschappelijk deel van elk profiel in de bovenbouw vwo zijn in ieder geval Nederlands, Engels en een tweede moderne vreemde taal, dus Frans of Duits, verplichte vakken.
- Alleen per uitzondering kan vrijstelling verleend worden voor Frans of Duits. Leerlingen kunnen deze ontheffing enkel toegekend krijgen als zij:
 - a) een stoornis hebben die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis hebben die effect heeft op taal. Deze stoornis moet officieel gediagnosticeerd zijn;
 - b) een andere moedertaal hebben dan Nederlands of Fries;
 - c) onderwijs volgen in het profiel Natuur & Techniek of Natuur & Gezondheid, en het onderwijs in de taal naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding verhindert.
- Indien vrijstelling van de tweede moderne vreemde taal, op basis van één van bovengenoemde punten, verleend wordt zal een vervangend vak gekozen moeten worden met een normatieve studielast van ten minste 440 uren.

Rol coach en coördinator

- De coach is 1 uur per week beschikbaar voor leerlingen (inloopspreekuur / afspraak / groepsbijeenkomst)
- De coach geeft idealiter gedurende twee periodes een dyslexie KWT.
- De coach inventariseert de wensen (hulpmiddelen) van de leerlingen. Hij geeft dit door aan de dyslexiecoördinator, die de lijst van hulpmiddelen bijhoudt. Deze inventarisatie gebeurt in de eerste 4 weken van het schooljaar. Bij veranderingen / gesprekken mailt de coach de mentor en zet hij/zij, zo nodig, info in magister.
- De coach is er om klachten aan te horen en zo nodig actie te ondernemen richting de docent in kwestie.
- De coach is er voor steun als een leerling het moeilijk heeft met zijn/haar dyslexie. Hij/zij kan de leerling motiveren en aansporen.
- Als de mentor, de vakdocent of de leerling het nodig acht, is er contact tussen de coach en de leerling. De leerling dient zelf een proactieve houding aan te nemen.
- De coach weet dat leerlingen met dyslexie onder bepaalde voorwaarden in hun werkboek mogen schrijven.
- De coach weet hoe Clareoed werkt en hij/zij kan dit ook uitleggen aan leerlingen.
- Wanneer leerlingen digitale boeken willen bestellen, dan moeten zij bij de coördinator een lijst inleveren met titel en ISBN nummer.
- De coördinator zorgt ervoor dat de contracten voor digitaal toetsen aan leerlingen worden meegegeven.
- De coördinator inventariseert in de examenklassen de wensen voor bij het eindexamen.
- Het contact met de ouders verloopt via de mentor.